

Udenrigsministeriet
Juridisk Tjeneste, EU-retskontoret
Asiatisk Plads 2 – 1448 København K
Tlf.: 33 92 03 24 Fax: 33 92 03 03

JTEU j.nr. 2015 - 30240
16. december 2016

Liste over judicielle aktiviteter i sager af dansk interesse

Til orientering fremsendes nedenstående liste over EU-Domstolens aktiviteter i de kommende tre uger i retssager, som har den danske regerings interesse. For så vidt angår sager, hvor der er nedsat procesdelegation, indeholder listen oplysninger om tidspunktet for mundtlig forhandling, fremsættelse af generaladvokatens forslag til afgørelse (GA) og afsigelse af dom. I sager, der i øvrigt følges af den danske regering, oplyses der om tidspunkt for generaladvokatens forslag til afgørelse og afsigelse af dom. Generaladvokatens udtalelser og EU-Domstolens domme offentliggøres på EU-Domstolens hjemmeside (<http://curia.europa.eu/>) på selve datoen for fremsættelse eller afsigelse.

Der tages forbehold for, at listen er udarbejdet på baggrund af EU-Domstolens retslistes, og at EU-Domstolen med kort varsel kan foretage ændringer i egne retslistes.

Liste over sager, hvor der nedsat procesdelegation:

Sagsnr.	Titel og kort sagsresumé	Deltager i PD	Processkridt	Dato
C-327/15	TDC 1. Er direktiv 2002/22/EF af 7. marts 2002 om forsyningspligt og brugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (herefter "forsyningspligtdirektivet"), herunder artikel 32, til hinder for, at en medlemsstat fastsætter regler om, at en virksomhed ikke har krav på særskilt dækning fra medlemsstaten af nettoomkostningene ved varetagelse af en supplerende obligatorisk tjeneste, der ikke er omfattet af direktivets kapitel II, i det omfang virksomhedens overskud på andre tjenester, der er omfattet af virksomhedens forsyningspligt efter direktivets kapitel II, overstiger underskuddet forbundet med varetagelsen af den supplerende obligatoriske tjeneste? 2. Er forsyningspligtdirektivet til hinder for, at en medlemsstat fastsætter regler om, at virksomheder kun har krav på dækning fra medlemsstaten af nettoomkostningerne ved varetagelse af supplerende obligatoriske tjenester, der ikke er omfattet af direktivets kapitel II, hvis nettoomkostningerne udgør en urimelig byrde for virksomhederne? 3. Såfremt spørgsmål 2 besvares benægtende, kan medlemsstaten da bestemme, at der ikke foreligger en urimelig byrde ved varetagelse af en supplerende obligatorisk tjeneste, der ikke er omfattet af direktivets kapitel II, hvis virksomheden samlet set har opnået overskud ved varetagelsen af alle de tjenester, hvor virksomheden er pålagt	Udenrigsministeriet Justitsministeriet Kammeradvokaten Energi-, Forsynings-, og Klimaministeriet Energistyrelsen	Dom	21.12.16

	<p>forsyningspligt, herunder ved levering af de tjenester som virksomheden også ville have leveret uden pålægget om forsyningspligt? 4. Er forsyningspligtdirektivet til hinder for, at en medlemsstat fastsætter regler om, at en udpeget virksomheds nettoomkostninger ved varetagelsen af forsyningspligt i henhold til direktivets kapitel II beregnes som forskellen mellem samtlige indtægter og samtlige omkostninger, der er forbundet med levering af den pågældende ydelse, herunder de indtægter og omkostninger virksomheden også ville have haft uden at være pålagt forsyningspligt? 5. Hvis de nationale regler, der er tale om, jf. spørgsmål 1-4, anvendes på en supplerende obligatorisk tjeneste, der pålægges udført ikke alene i Danmark, men både i Danmark og i Grønland, der i henhold til TEUF's bilag II er et oversøisk land eller territorium, gælder svarene på spørgsmål 1-4 da også for den del af pålægget, der angår Grønland, når pålægget meddeles af danske myndigheder til en virksomhed, der er etableret i Danmark, og virksomheden ikke i øvrigt har aktiviteter i Grønland? 6. Hvilken betydning har artikel 107, stk. I, og 108, stk. 3, TEUF, samt Kommissionens afgørelse af 20. december 2011 om anvendelse af bestemmelserne i artikel 106, stk. 2, TEUF, på statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste ydet til visse virksomheder, der har læt overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse" for besvarelsen af spørgsmål 1-5? 7. Hvilken betydning har princippet om mindst mulig konkurrenceforvridning i blandt andet forsyningspligtdirektivets artikel 1, stk. 2, artikel 3, stk. 2, og præambelens betragtning 4, 18, 23 og 26 samt i bilag IV, del B, for besvarelsen af spørgsmål 1-5? 8. Såfremt bestemmelser i forsyningspligtdirektivet er til hinder for nationale ordninger som nævnt i spørgsmål 1, 2 og 4, har disse bestemmelser eller hindringer da direkte virkning? 9. Hvilke nærmere omstændigheder skal indgå i vurderingen af, om en national ansøgningsfrist som den i punkt 3.17 beskrevne, såvel som dens anvendelse, er i overensstemmelse med loyalitets-, ækvivalens- og effektivitetsprincipperne i EU-retten?</p>			
C-593/14	<p>Masco Denmark et Damixa</p> <p>Er EF-Traktatens artikel 43, jf. artikel 48 (nu EUF-Traktatens artikel 49, jf. artikel 54), til hinder for, at en medlemsstat ikke indrømmer et hjemmehørende selskab skattefritagelse for renteindtægter i tilfælde af, at et koncernforbundet selskab, der er hjemmehørende i en anden medlemsstat, ikke har skattemæssigt fradrag for de korresponderende renteudgifter som følge af regler (som de i sagen foreliggende) i den pågældende medlemsstat om rentefradragsbegrænsning i tilfælde af tynd kapitalisering, når medlemsstaten indrømmer et hjemmehørende selskab skattefritagelse for renteindtægter i tilfælde af, at et koncernforbundet selskab, der er hjemmehørende i den samme</p>	<p>Udenrigsministeriet Justitsministeriet Kammeradvokaten Erhvervsstyrelsen</p>	Dom	21.12.16

	medlemsstat, ikke har skattemæssigt fradrag for de korresponderende renteudgifter som følge af nationale regler (som de i sagen foreliggende) om rentefradragsbegrænsning i tilfælde af tynd kapitalisering?"			
Forenede sager C-203/15 og C-698/15	<p>Tele2 Sverige m.fl.</p> <p>1. Er en generel forpligtelse til at lagre trafikdata, som omfatter alle personer, alle elektroniske kommunikationsmidler og alle trafikdata uden forskel, begrænsninger eller undtagelser med henblik på at bekæmpe strafbare lovovertrædelser (som beskrevet [nedenfor under punkt 1-6]) forenelig med artikel 15, stk. 1, i direktiv 2002/58/EF, henset til chartrets artikel 7, 8 og 52, stk. 1?</p> <p>2. Hvis spørgsmål 1 besvares benægtende, kan lagringen alligevel være tilladt, hvis a) de nationale myndigheders adgang til de lagrede data fastsættes som [beskrevet nedenfor under punkt 7-24], og b) sikkerhedskravene er reguleret som [beskrevet nedenfor under punkt 26-31], og c) alle relevante data lagres i seks måneder, regnet fra den dag, kommunikationen blev afsluttet, og herefter slettes som [beskrevet nedenfor under punkt 25]?«</p> <p>Davis e.a.</p> <p>1. Fastsætter Domstolens dom i de forenede sager C-293/12 og C-594/12, Digital Rights Ireland og Seitlinger (ECLI:EU:C:2014:238) (herefter »dommen i sagen Digital Rights Ireland«) (herunder navnlig dommens præmis 60-62), ufravigelige EU-retlige krav, der finder anvendelse på en medlemsstats nationale ordning for adgang til data, der er lagret i overensstemmelse med national lovgivning, med henblik på at overholde artikel 7 og 8 i chartret [om grundlæggende rettigheder] (herefter »chartret«)? 2. Udvider Domstolens dom i sagen Digital Rights Ireland anvendelsesområdet for chartrets artikel 7 og/eller 8 ud over anvendelsesområdet for artikel 8 i den europæiske menneskerettighedskonvention (herefter »EMRK«), således som dette er fastslået i praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (herefter »ECHR«)?</p>	<p>Udenrigsministeriet</p> <p>Justitsministeriet</p> <p>Erhvervsministeriet</p> <p>Energi-, Forsynings-, og Klima-</p> <p>ministeriet</p> <p>Erhvervsstyrelsen</p> <p>Miljøstyrelsen</p> <p>Energistyrelsen</p>	Dom	21.12.16
A-2/15	<p>UDTALELSE 2/15</p> <p>Har Den Europæiske Union den fornødne kompetence til på egen hånd at undertegne og indgå frihandelsaftalen med Singapore? Og for så vidt angår nærværende sag mere præcist udtrykt: – Hvilke bestemmelser i aftalen hører under EU's enekompetence? – Hvilke bestemmelser i aftalen hører under EU's delte kompetence? – Findes der nogen bestemmelse i aftalen, som hører under medlemsstaternes enekompetence?</p>	<p>Udenrigsministeriet</p> <p>Justitsministeriet</p> <p>Erhvervsministeriet</p> <p>Transport-, Bygnings- og Boligministeriet</p> <p>Miljø- og Fødevarerministeriet</p> <p>Udlændinge- og Integrationsministeriet</p> <p>Søfartsstyrelsen</p>	GA	21.12.16

Liste over sager, der i øvrigt følges af den danske regering:

Sagsnr.	Titel og kort sagsresumé	Interessant	Processkridt	Dato
C-646/15	<p>Trustees of the P Panayi Accumulation & Maintenance Settlements</p> <p>1) Er det foreneligt med etableringsfriheden, de frie kapitalbevægelser og den frie udveksling af tjenesteydelser, at en medlemsstat indfører og opretholder lovgivning såsom section 80 i Taxation of Chargeable Gains Act 1992, hvorefter der sker beskatning af urealiserede gevinster på værdien af aktiver i en trustfund, såfremt trustees i en trust på noget tidspunkt ophører med at have bopæl eller sædvanligt opholdssted i medlemsstaten? 2) Forudsat at en sådan beskatning begrænser udøvelsen af den relevante frihed, kan en sådan beskatning da begrundes i en afbalanceret fordeling af beskatningskompetencen, og er en sådan beskatning da forholdsmæssig, såfremt lovgivningen hverken giver trustees mulighed for at udskyde beskatningen eller at foretage afdragsvis betaling eller tager hensyn til et efterfølgende fald i værdien af trustens aktiver? Navnlige forelægges Domstolen følgende spørgsmål: 3) Er det i strid med nogle af de grundlæggende friheder, at en medlemsstat beskatter urealiserede kapitalgevinster på værdistigningen af aktiverne i en trust på det tidspunkt, hvor flertallet af trustees ophører med at have bopæl eller sædvanligt opholdssted i medlemsstaten? 4) Kan den restriktion af den frie bevægelighed, der opstår ved denne exitbeskatning, begrundes i hensynet til at sikre en afbalanceret fordeling af beskatningskompetencen under omstændigheder, hvor det var muligt, at kapitalgevinster i form af realiserede gevinster stadig kunne beskattes, men kun såfremt bestemte omstændigheder opstod i fremtiden? 5) Skal forholdsmæssigheden bestemmes ud fra de faktiske omstændigheder i den enkelte sag? Er den restriktion, der opstår ved en sådan beskatning, navnlig forholdsmæssig under omstændigheder, hvor: a) lovgivningen ikke fastsætter en mulighed for at udskyde skattebetalingen eller for afdragsvis betaling, eller for at der kan tages hensyn til efterfølgende fald i værdien af trustens aktiver efter exit, b) men hvor, under de særlige omstændigheder ved den skatteansættelse, som er genstand for appel, aktiverne blev solgt, før skatten forfaldt, og de relevante aktiver ikke faldt i værdi mellem flytningen af trusten og salgsdatoen?</p>	Finanstilsynet	GA	21.12.16
C-535/15	<p>Pinckernelle</p> <p>Skal REACH-forordningens artikel 5 fortolkes således, at stoffer, med forbehold af REACH-forordningens artikel 6, 7, 21 og 23, kun må eksporteres fra Unionens område, hvis de, i det omfang dette kræves, er blevet registreret i henhold til de relevante bestemmelser i REACH-forordningens</p>	Miljø- og Fødevarerministeriet	GA	21.12.16

	afsnit II?			
Forenede sager C-508/15 og C-509/15	<p>Ucar m.fl.</p> <p>1. Skal artikel 7, stk. 1, første led, i afgørelse nr. 1/80 fortolkes således, at betingelserne heri også er opfyldt, når [org. s. 2] det i en periode, der lå inden den periode på tre år, hvor et familiemedlem havde lovlig bopæl hos den tyrkiske arbejdstager, som havde tilknytning til det lovlige arbejdsmarked, forholdt sig således, at den hovedberettigede, efter at det pågældende familiemedlem havde fået tilladelse til at flytte sammen med ham, havde forladt det lovlige arbejdsmarked i medlemsstaten? 2. Skal artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 fortolkes således, at en forlængelse af en opholdstilladelse udgør en tilladelse til at flytte sammen med en tyrkisk arbejdstager, der har tilknytning til det lovlige arbejdsmarked, når det pågældende familiemedlem siden sin tilflytning, der var givet tilladelse til i denne bestemmelse, uafbrudt har boet sammen med den tyrkiske arbejdstager, men sidstnævnte person i mellemtiden havde forladt arbejdsmarkedet og først havde tilknytning til arbejdsmarkedet igen på det tidspunkt, hvor opholdstilladelsen blev forlænget?</p>	Udlændinge- og Integrationsministeriet	Dom	21.12.16
C-355/15	<p>Bietergemeinschaft Technische Gebäudebetreuung und Caverion Österreich</p> <p>1. Skal artikel 1, stk. 3, i direktiv 89/665/EØF om samordning af love og administrative bestemmelser vedrørende anvendelsen af klageprocedurerne i forbindelse med indgåelse af offentlige indkøbs- samt bygge- og anlægskontrakter, EFT L 395 af 30. december 1989, s. 33, som ændret ved direktiv 2007/66/EG om ændring af Rådets direktiv 89/665/EØF og 92/13/EØF for så vidt angår forbedring af effektiviteten af klageprocedurerne i forbindelse med indgåelse af offentlige kontrakter, EUT L 335 af 20. december 2007, s. 31, (direktiv 89/665) på baggrund af principperne i Domstolens dom af 4. juli 2013 i sag C-100/12, Fastweb SpA, fortolkes således, at en tilbudsgiver, hvis bud retskraftigt er blevet udelukket af ordregiveren, [org. s. 2] og som derfor ikke er berørt tilbudsgiver i henhold til artikel 2a i direktiv 89/665, kan nægtes adgang til at klage over en tildelingsbeslutning (beslutning om indgåelse af en rammeaftale) og indgåelsen af en kontrakt (herunder den i henhold til direktivets artikel 2, stk. 7, krævede ydelse af skadeserstatning), selv om kun to tilbudsgivere har afgivet bud og buddet afgivet af den valgte tilbudsgiver, hvis bud er blevet antaget, ifølge den ikke-berørte tilbudsgivers anbringender ligeledes burde have været udelukket? Såfremt spørgsmål 1 besvares benægtende: 2. Skal artikel 1, stk. 3, i direktiv 89/66 på baggrund af principperne i Domstolens dom af 4. juli 2013 i sag C-100/12, Fastweb SpA, fortolkes således, at den ikke-berørte tilbudsgiver (i henhold til direktivets artikel 2a) da kun skal</p>	Beskæftigelsesministeriet Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen	Dom	21.12.16

	indrømmes adgang til at klage, a) såfremt det af klageprocedurens sagsakter klart fremgår, at den valgte tilbudsgivers bud ikke er lovligt? a) såfremt det af andre grunde fremgår, at den valgte tilbudsgivers bud ikke er lovligt?			
C-272/15	<p>Swiss International Airlines</p> <p>1. Tilsidesætter Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse 377/2013/EU af 24. april 2013 (herefter »afgørelsen«) det generelle ligebehandlingsprincip i EU, i det omfang den indfører et moratorium for så vidt angår de krav om returnering af emissionskvoter, der er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF af 13. oktober 2003 (som ændret ved forskellige instrumenter, herunder Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/101/EF af 19.11.2008) med hensyn til flyvninger mellem EØS-stater og næsten samtlige stater uden for EØS, men ikke udvider moratoriet til flyvninger mellem EØS-stater og Schweiz? 2. Såfremt spørgsmålet besvares bekræftede, hvilke retsmidler har en sagsøger som Swiss International Airlines AG, der har returneret emissionskvoter med hensyn til flyvninger, som fandt sted i løbet af 2012 mellem EØS-stater og Schweiz, da til rådighed til retablering af sagsøgers stilling til, hvad den ville have været, hvis ikke flyvninger mellem EØS-stater og Schweiz var blevet udelukket fra moratoriet? Herunder navnlig: a) Skal registret berigtiges således, at det afspejler det lavere antal kvoter, som en sådan sagsøger ville have skullet returnere, såfremt flyvninger til eller fra Schweiz havde været omfattet af moratoriet? b) Hvad (om noget) skal den nationale kompetente myndighed og/eller den nationale domstol i givet fald foretage sig, for at de yderligere returnerede kvoter tilbageleveres til sådan en sagsøger? [Org. s. 2] c) Har en sagsøger ret til erstatning i henhold til artikel 340 TEUF fra Europa-Parlamentet og Rådet for noget lidt tab, der er lidt ved at returnere af yderligere kvoter som følge af afgørelsen? d) Har sagsøger ret til en anden form for afhjælpning og i givet fald hvilken?</p>	Energistyrelsen	Dom	21.12.16
C-258/14	<p>Florescu e.a.</p> <p>Sagen vedrører: 1. Kan et memorandum såsom Aftalememorandum mellem Det Europæiske Fællesskab og Rumænien af 23. juni 2009, offentliggjort i Monitorul Oficial al României den 1. juli 2009, nr. 455, anses for at være en retsakt, en beslutning, en meddelelse osv., som ifølge Domstolens praksis (dom af 3.2.1976, 59/75, Flavia Manghera, og af 20.3.1997, C-57/95, Frankrig mod Kommissionen) har juridisk værdi og kan fortolkes af Den Europæiske Unions Domstol? 2. I bekræftende fald, skal Aftalememorandum mellem Det Europæiske Fællesskab og Rumænien af 23. juni 2009, offentliggjort i Monitorul Oficial al României den 1. juli 2009, nr. 455, da fortolkes således, at Europa-Kommissionen – med henblik på at afbøde</p>	Udenrigsministeriet	GA	21.12.16

	<p>konsekvenserne af finanskrisen gennem reduktion af personaleomkostningerne – lovligt må pålægge vedtagelsen af en national lov, som fratager en person retten til bidragspligtig pension, der er optjent gennem mere end 30 år, og som er fastlagt lovligt og oppebåret inden lovens indførelse, fordi personen oppebærer løn for en anden aktivitet udøvet i kraft af en anden arbejdskontrakt end den, ifølge hvilken personen er pensioneret? 3. Skal Aftalememorandum mellem Det Europæiske Fællesskab og Rumænien af 23. juni 2009 fortolkes således, at Europa-Kommissionen – med henblik på at afbøde konsekvenserne af finanskrisen – lovligt må pålægge vedtagelsen af en national lov, hvorefter en person fuldstændigt og tidsbegrænset fratages retten til bidragspligtig pension, der er optjent gennem mere end 30 år, og som er fastlagt lovligt og oppebåret inden lovens indførelse, fordi personen oppebærer løn for en anden aktivitet udøvet i kraft af en anden arbejdskontrakt end den, ifølge hvilken personen er pensioneret? 4. Skal memorandummet in integrum, og især punkt 5, litra d), om omorganisering og forbedring af den offentlige forvaltnings effektivitet, fortolkes således, at Europa-Kommissionen – med henblik på at afbøde konsekvenserne af finanskrisen – lovligt har pålagt vedtagelsen af en national lov, hvorefter pensionerede offentlige funktionærer ikke må kumulere pension med løn? 5. Kan artikel 17, 20, 21 og 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, artikel 6 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU), artikel 110 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), retssikkerhedsprincippet som fastlagt i EU-retten og Den Europæiske Unions Domstols praksis fortolkes således, at de er til hinder for en bestemmelse, såsom artikel 21, stk. 2, i lov nr. 554/2004, ifølge hvilken alene nationale retsafgørelser på forvaltningsrettens område kan genoptages i tilfælde af tilsidesættelse af princippet om EU-rettens forrang, hvorimod nationale retsafgørelser på andre områder (det civil-, straffe- og handelsretlige område) i tilfælde af tilsidesættelse af samme princip om EU-rettens forrang ikke kan genoptages? 6. Er artikel 6 TEU til hinder for en lovgivning i en medlemsstat, hvorefter udbetaling af pension til retsmedsmænd fastlagt på grundlag af deres indbetalinger gennem mere end 30 års ansættelse inden for retsvæsenet er betinget af ophøret af deres arbejdskontrakt som universitetslærer i jura? 7. Er artikel 6 TEU, artikel 17, stk. 1, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder og Den Europæiske Unions Domstols praksis til hinder for bestemmelser, som fratager den berettigede retten til pension, selv om denne pension er fastlagt på grundlag af indbetalinger gennem mere end 30 år, mens retsmedsmændene for deres aktivitet som universitetslærer særskilt har indbetalt og fortsat indbetaler til pension? 8. Er artikel 6 TEU, bestemmelserne i artikel 2, stk. 2, litra b), i direktiv</p>			
--	--	--	--	--

	<p>2000/78 om ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse og Den Europæiske Unions Domstols praksis til hinder for en dom afsagt af forfatningsdomstolen i en medlemsstat, som – i forbindelse med vurdering af, om</p> <p>en lov er forenelig med forfatningen – fastslår, at alene personer udnævnt i kraft af et mandat har ret til at kumulere pension med løn, hvorimod denne ret ikke tilkendes retsbedsmænd, der således ikke må oppebære pension fastlagt på grundlag af individuelle indbetalinger gennem mere end 30 år, fordi de sidstnævnte har fortsat deres undervisningsaktivitet som universitetslærer i jura? 9. Er artikel 6 TEU og Den Europæiske Unions Domstols praksis til hinder for bestemmelser, hvorefter udbetaling af retsbedsmændenes pension fastlagt på grundlag af indbetalinger gennem mere end 30 år er tidsubegrænset betinget af ophøret som universitetslærer? 10. Er artikel 6 TEU og Den Europæiske Unions Domstols praksis til hinder for bestemmelser, som påvirker den rimelige balance mellem beskyttelse af personers ejendom og det almene hensyn, idet kun en bestemt kategori af personer tvinges til at miste retten til retsbedsmændenes pension, fordi de er ansat som universitetslærere?</p>			
C-201/15	<p>AGET Iraklis</p> <p>1) Er en national retsforskrift som artikel 5, stk. 3, i lov nr. 1387/1983, hvorefter gennemførelsen af kollektive afskedigelser i en virksomhed er betinget af en godkendelse fra en administrativ myndighed, som meddeles på grundlag af kriterier vedrørende a) forholdene på arbejdsmarkedet, b) virksomhedens situation og c) hensynet til den nationale økonomi, i overensstemmelse med særligt bestemmelserne i direktiv 98/59/EF og mere generelt med artikel 49 TEUF og 63 TEUF? 2) Såfremt det første spørgsmål besvares benægtende, er en national retsforskrift med det anførte indhold da i overensstemmelse med særligt bestemmelserne i direktiv 98/59/EF og mere generelt med artikel 49 TEUF og 63 TEUF, når der foreligger vægtige samfundsmæssige hensyn, såsom en alvorlig økonomisk krise og særdeles høj arbejdsløshed?</p>	Beskæftigelsesministeriet Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering	Dom	21.12.16
Forenede sager C-154/15, C-307/15 og C-308/15	<p>Palacios Martínez m.fl.</p> <p>i) Er det foreneligt med princippet om, at urimelige kontraktvilkår ikke binder forbrugeren, således som anerkendt i artikel 6, stk. 1, i Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler, når de genoprettende virkninger, der er afledt af, at et urimeligt vilkår om en minimumsrentesats i en lånekontrakt er blevet erklæret ugyldigt, ikketillægges tilbagevirkende kraft fra tidspunktet for indgåelsen af kontrakten, men fra en senere dato? ii) Er kriteriet om, at god tro hos de berørte parter kan være grundlag for en begrænsning af den tilbagevirkende</p>	Justitsministeriet	Dom	21.12.16

	<p>kraft, der afledes af et urimeligt vilkår, et selvstændigt begreb i EU-retten, der skal fortolkes ensartet i alle medlemsstaterne? iii) Såfremt spørgsmålet besvares bekræftende, hvilke forudsætninger skal da være opfyldt, for at det kan fastslås, at der foreligger god tro hos de berørte parter? iv) Er det under alle omstændigheder i overensstemmelse med god tro hos de berørte parter, når den erhvervsdrivende ved udarbejdelsen af kontrakten forårsagede den manglende gennemsigtighed, der var afgørende for, at vilkåret var urimeligt? v) Er risikoen for alvorlige forstyrrelser som grundlag for begrænsningen af den tilbagevirkende kraft, der afledes af et urimeligt vilkår, et selvstændigt begreb i EU-retten, der skal fortolkes ensartet? vi) Såfremt spørgsmålet besvares bekræftende, hvilke kriterier skal der da tages hensyn til? vii) Skal risikoen for alvorlige forstyrrelser vurderes alene under hensyntagen til, at disse kan finde sted i forhold til den erhvervsdrivende, eller skal der også tages hensyn til det tab, som en forbruger lider ved en manglende fuld tilbagebetaling af de beløb, der er indbetalt i henhold til den nævnte minimumsrentesats?</p>			
C-119/15	<p>Biuro podrózy Partner</p> <p>1. Kan anvendelse af vilkår i almindelige forretningsbetingelser, som indholdsmæssigt svarer til vilkår, som er erklæret ulovlige i en retskraftig dom, og som er optaget i registret over ulovlige vilkår i almindelige forretningsbetingelser, i lyset af artikel 6, stk. 1, og artikel 7 i Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler (EUT L 95, s. 29), sammenholdt med artikel 1 og 2 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/22/EF af 23. april 2009 om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser (EUT L 110, s. 30), for så vidt angår en erhvervsdrivende, som ikke var part i den sag, der endte med optagelsen i registret over ulovlige vilkår i almindelige forretningsbetingelser, anses for en ulovlig handling, som i lyset af national ret udgør en praksis, der skader forbrugernes kollektive interesser, og som derfor berettiger til idømmelse af en bøde i en national forvaltningssag?</p>	Justitsministeriet	Dom	21.12.16
C-76/15	<p>Vervloet e.a.</p> <p>Sagen vedrører: 1. Skal artikel 2 og 3 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/19/EF af 30. maj 1994 om indskudsgarantiordninger, i påkommende tilfælde læst i sammenhæng med artikel 20 og 21 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder og det almindelige lighedsprincip, fortolkes således, at: a) disse bestemmelser forpligter medlemsstaterne til at garantere andele i godkendte kooperative selskaber, der er aktive i finanssektoren, på samme måde som indskud? b) disse bestemmelser er til hinder for, at en medlemsstat pålægger den institution, der delvist står for garantien af de i direktivet omhandlede indskud, også med et beløb på</p>	Finanstilsynet	Dom	21.12.16

	<p>indtil 100 000 EUR at garantere for værdien af andele i et godkendt kooperativt selskab, der er aktivt i finanssektoren, som tilhører andelshavere, der er fysiske personer? 2. Er Europa-Kommissionens afgørelse af 3. juli 2014 »om statsstøtte SA.33927 (12/C) (ex 11/NN) ydet af Belgien – Garantiordning til beskyttelse af individuelle andelshavere i finansielle kooperativer« forenelig med artikel 107 og 296 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, for så vidt som den kvalificerer den garantiordning, der er genstand for afgørelsen, som ny statsstøtte? 3. Såfremt det andet spørgsmål besvares benægtende, skal artikel 107 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde da fortolkes således, at en ordning med statsgaranti til andelshavere, der er fysiske personer, i godkendte kooperative selskaber, der er aktive i finanssektoren som omhandlet i artikel 36/24, stk. 1, første punktum, nr. 3, i wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België (lov af 22.2.1998 om fastsættelse af statutten for den belgiske nationalbank), udgør ny statsstøtte, der havde skullet anmeldes til Europa-Kommissionen? 4. Såfremt det andet spørgsmål besvares bekræftende, er den nævnte afgørelse fra Europa-Kommissionen da forenelig med artikel 108, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, såfremt den fortolkes således, at det heri lægges til grund, at den i sagen omhandlede statsstøtte blev gennemført før den 3. marts 2011 eller den 1. april 2011 eller på en af disse datoer, eller omvendt, såfremt den fortolkes således, at det heri lægges til grund, at den i sagen omhandlede statsstøtte blev gennemført på en senere dato? 5. Skal artikel 108, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde fortolkes således, at det er en medlemsstat forbudt at vedtage en sådan foranstaltning som omhandlet i artikel 36/24, stk. 1, nr. 3, i lov af 22. februar 1998 om fastsættelse af statutten for den belgiske nationalbank, såfremt foranstaltningen gennemfører statsstøtte eller udgør statsstøtte, der allerede er gennemført, og denne statsstøtte endnu ikke er anmeldt til Europa-Kommissionen? 6. Skal artikel 108, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde fortolkes således, at det uden forudgående underretning af Europa-Kommissionen er en medlemsstat forbudt at vedtage en sådan foranstaltning som omhandlet i artikel 36/24, stk. 1, nr. 3, i loven af 22. februar 1998 om fastsættelse af statutten for den belgiske nationalbank, såfremt foranstaltningen udgør statsstøtte, der endnu ikke er gennemført?</p>			
C-51/15	<p>Remondis</p> <p>1) Udgør en aftale mellem to lokale myndigheder, på grundlag af hvilken de lokale myndigheder ved hjælp af vedtægter stifter et fælles konsortium med egen juridisk personlighed, som fremover selvstændigt skal varetage visse opgaver, som hidtil har påhvilet de</p>	<p>Miljø- og Fødevareministeriet Økonomi- og Indenrigsministeriet Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen</p>	Dom	21.12.16

	deltagende lokale myndigheder, en »offentlig kontrakt« som omhandlet i artikel 1, stk. 2, litra a), i Europa- Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2004/18/EF af 31. marts 2004 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige vareindkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter (EUT L 134, s. 114), når denne overdragelse af opgaver vedrører tjenesteydelser som omhandlet i dette direktiv og sker mod betaling, når konsortiet udøver opgaver, som går ud over det, der tidligere påhvilede de deltagende lokale myndigheder, og når overdragelsen af opgaver ikke hører til »de to kontrakttyper«, som, skønt de er indgået af offentlige enheder, ifølge Domstolens retspraksis (senest: dom Piepenbrock, C-386/11, ECLI:EU:C:2013:385, præmis 33 ff.) dog ikke falder inden for anvendelsesområdet for de EU-retlige regler om offentlige kontrakter?			
C-213/15 P	Patrick Breyer mod Europa-Kommissionen (appel) Påstande: Den appellerede dom ophæves. Der træffes endelig afgørelse i sagen, og søgsmålet forkastes. Sagsøgeren i første instans tilpligtes at betale sagens omkostninger	Udenrigsministeriet Miljøstyrelsen	GA	21.12.16
Forenede sager C-20/15 P og C-21/15 P	Autogrill España mod Kommissionen (appel) Påstande: Den appellerede dom ophæves. Sagen hjemvises til Den Europæiske Unions Ret. Afgørelsen om sagens omkostninger udsættes. Banco Santander og Santusa mod Kommissionen (appel) Påstande: Den appellerede dom ophæves. Sagen hjemvises til Den Europæiske Unions Ret. Afgørelsen om sagens omkostninger udsættes	Energistyrelsen	Dom	21.12.16
C-696/15 P	Den Tjekkiske Republik mod Kommissionen (appel) Påstande: — Den appellerede dom ophæves. — Forordning nr. 885/2013 (1) og forordning nr. 886/2013 (2) annulleres i deres helhed. — Europa-Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger. Subsidiært: — Den appellerede dom ophæves. — Artikel 3, stk. 1, artikel 8 og artikel 9, stk. 1, litra a), i forordning nr. 885/2013 og artikel 5, stk. 1, artikel 9 og artikel 10, stk. 1 litra a), i forordning nr. 886/2013 annulleres. — Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.	Udenrigsministeriet	GA	21.12.16
Forenede sager C-164/15 P og C-165/15 P	Aer Lingus Ltd. mod Europa-Kommissionen (appel) Påstande: Dom afsagt af Retten (Niende Afdeling) den 5. februar 2015 i sag T-473/12, Aer Lingus mod Kommissionen, ophæves, for så vidt som Kommissionens afgørelse 2013/199/EU af 25. juli 2012 om statsstøttesag SA.29064 (11/C, ex 11/NN)	Udenrigsministeriet Erhvervsministeriet	Dom	21.12.16

	<p>Differentieret afgiftssats for flybilletter gennemført af Irland (1) derved blev annulleret, i det omfang afgørelsen pålagde tilbagesøgning af støtten fra støttemodtagerne med et beløb, som i 70. betragtning til afgørelsen blev fastsat til 8 EUR pr. passager. Påstanden om annulation af Kommissionens afgørelse 2013/199/EU af 25. juli 2012 om statsstøttesag SA.29064 (11/C, ex 11/NN) — Differentieret afgiftssats for flybilletter gennemført af Irland tages ikke til følge. Sagsøgeren i første instans tilpligtes at betale sagens omkostninger. Subsidiært: Sagen hjemvises til Retten til fornyet behandling. Afgørelsen om sagens omkostninger i første instans og under appelsagen udsættes.</p> <p>Ryanair Ltd. mod Europa-Kommissionen (appel) Påstande: Dom afsagt af Retten (Niende Afdeling) den 5. februar 2015 i sag T-500/12, Ryanair mod Kommissionen, ophæves, for så vidt Kommissionens afgørelse 2013/199/EU af 25. juli 2012 om statsstøttesag SA.29064 (11/C, ex 11/NN) - Differentieret afgiftssats for flybilletter gennemført af Irland (1) derved blev annulleret, i det omfang afgørelsen pålagde tilbagesøgning af støtten fra støttemodtagerne med et beløb, som i 70. betragtning til afgørelsen blev fastsat til 8 EUR pr. passager. Påstanden om annulation af Kommissionens afgørelse 2013/199/EU af 25. juli 2012 om statsstøttesag SA.29064 (11/C, ex 11/NN) — Differentieret afgiftssats for flybilletter gennemført af Irland tages ikke til følge. Sagsøgeren i første instans tilpligtes at betale sagens omkostninger. Subsidiært: Sagen hjemvises til Retten til fornyet behandling. Afgørelsen om sagens omkostninger i første instans og under appelsagen udsættes.</p>			
C-524/14 P	<p>Hansestadt Lübeck mod Europa-Kommissionen (appel) Påstande: Den appellerede dom ophæves. Søgsmålet i første instans afvises. Subsidiært: Det fastslås, at søgsmålet i første instans er uden genstand. Subsidiært: Det fastslås, at den del af det fjerde anbringende, som vedrører en tilsidesættelse af artikel 107, stk. 1, TEUF, i lyset af selektivitetskriteriet, er ubegrundet, og sagen hjemvises til Retten med hensyn til de andre dele af det fjerde anbringende og det første til tredje og det femte anbringende. Sagsøgeren i første instans tilpligtes at betale sagens omkostninger i forbindelse med sagen i første instans og appelsagen, subsidiært udsættes afgørelsen vedrørende omkostningerne i første instans og appelsagen i tilfælde af hjemvisning til Retten.</p>	Erhvervsministeriet	Dom	21.12.16
C-654/15	<p>Länsförsäkringar Spørgsmålene vedrører fortolkningen og anvendelsen af artikel 9, stk. 1, litra b), i Rådets forordning (EF) nr. 207/2009 af 26. februar 2009 om EF-varemærker i tilfælde, hvor tredjemand uden samtykke i [org. s. 9] forbindelse med erhvervmæssig virksomhed</p>	Patent- og Varemærkestyrelsen	Dom	21.12.16

	<p>anvender et tegn som ligner et EF-varemærke. Spørgsmålene er som følger: 1. Har det nogen betydning for varemærkeindehaverens eneret, at han under perioden på fem år regnet fra registreringen, ikke har gjort reel brug af EFvaremærket i Unionen for varer eller tjenesteydelser, som er omfattet af registreringen? 2. Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende, på hvilke betingelser og på hvilken måde påvirker dette forhold eneretten?</p>			
C-618/15	<p>Concurrence</p> <p>Skal artikel 5, nr. 3), i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område fortolkes således, at en godkendt forhandler, der anser sig for krænket, i tilfælde af en påstået overtrædelse af forbud mod videresalg uden for et selektivt distributionsnet og via en markedsplads med onlinesalgstilbud på en række websteder, der drives i forskellige medlemsstater, har mulighed for at anlægge sag med henblik på at bringe det deraf følgende ulovlige forhold til ophør for retten i den stat, på hvis område det indhold, der er lagt ud på internettet, er eller har været tilgængeligt, eller stilles der krav om en anden tilknytning?</p>	Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen	Dom	21.12.16
C-539/15	<p>Bowman</p> <p>1. Skal artikel 21 i chartret om grundlæggende rettigheder sammenholdt med artikel 2, stk. 1 og 2, samt artikel 6, stk. 1, i direktiv 2000/78/EF – også under hensyntagen til artikel 28 i chartret om grundlæggende rettigheder – fortolkes således, at a) en bestemmelse i en overenskomst, hvorefter perioden for oprykning i begyndelsen af karrieren er længere, og således vanskeliggør oprykning til næste løntrin, udgør en indirekte forskelsbehandling på grundlag af alder, b) og i bekræftende fald, at en sådan ordning især henset til den mindre erhvervs erfaring i begyndelsen af karrieren er forholdsmæssig og nødvendig?</p>	Beskæftigelsesministeriet Moderniseringsstyrelsen	Dom	21.12.16
C-104/16 P	<p>Front Polisario mod Rådet (appel)</p> <p>Påstande: — Rettens dom i sag T-512/12 ophæves. — Der træffes endelig afgørelse vedrørende de spørgsmål, som appelsagen vedrører, idet annullationssøgsmålet til prøvelse af den anfægtede retsakt, som er anlagt af Front Polisario (»sagsøgeren«), afvises. — Sagsøgeren tilpligtes at betale de af Rådet afholdte omkostninger i første instans og i forbindelse med denne appel.</p>	Udenrigsministeriet	Dom	21.12.16